

Internetconsultatie besluit tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit WVO2020 in verband met de mogelijkheid van het aanbieden van het praktijkgerichte vak in het havo.

Ouders & Onderwijs
4 juni 2025

Het besluit maakt het mogelijk om twee praktijkgerichte keuzevakken als volwaardig examenvak aan te bieden voor het havo. Het doel is havo-leerlingen beter voor te bereiden op het hbo door hen met deze vakken actief te laten leren en werken aan loopbaan oriëntatie en het ontwikkelen van beroepsbeelden. Ze moeten de huidige problemen met motivatie, studiekeuze en uitval bij havo-isten in het hbo tegengaan. We begrijpen de wens om te leren met behulp van de praktijk maar we zien ook risico's, die wij graag toelichten.

Kwaliteit en eindtermen

De eindtermen zijn nog in ontwikkeling, we zouden graag zien dat deze scherp en duidelijk de onderdelen beschrijven waaraan moet worden voldaan, om de kwaliteit van de vakken te waarborgen. Onze zorg is dat het niveau en de kwaliteit te veel afhankelijk wordt van de praktijkpartners, aangezien de opdrachten per school anders zijn en niet centraal worden geëxamineerd. Scholen hebben veel vrijheid om de opdrachten met lokale en regionale samenwerkingspartners vorm te geven. We zouden willen dat de kwaliteit van deze samenwerkingen en de daaruit voortvloeiende opdrachten uniform wordt gemonitord en dat er voldoende waarborgen zijn voor het niveau van het vak, ongeacht de specifieke praktijkpartner of school.

Bevoegdheid docenten

Gedurende het doorontwikkeltraject wordt een praktijkgericht vak op scholen gegeven door docenten die bevoegd zijn les te geven in het havo. Lesgeven in deze praktijkgerichte vakken vraagt ook om andere vaardigheden, zoals coachvaardigheden, het vormgeven en begeleiden van opdrachten en het opbouwen en onderhouden van een netwerk. Scholen worden momenteel alleen gestimuleerd om docenten extra scholing te laten volgen. Er zal gemonitord worden of dit ook voor de lange termijn de meest passende manier is om de bevoegdheid voor praktijkgerichte vakken in het havo te regelen. Door het huidige lerarentekort maken we ons zorgen dat veel scholen

geneigd zullen zijn de tijd anders in te vullen. We vrezen dat leerlingen vooral zelfstandig moeten gaan werken, al dan niet onder toezicht van een docent. We zouden graag zien dat het vak uitsluitend gegeven kan worden door een docent met een eerstegraadsbevoegdheid in een aanverwant vak, zoals ook als optie genoemd in het voorstel, vergelijkbaar als bij het vak natuur leven en technologie (NLT). Extra scholing voor docenten zou wanneer dit noodzakelijk is verplicht moeten zijn en niet slechts optioneel.

Doorstroom en communicatie

De focus van de praktijkgerichte vakken ligt primair op een verbeterde aansluiting op het hoger beroepsonderwijs (hbo). Er lijkt geen rekening te zijn gehouden met de gevolgen voor de doorstroommogelijkheden naar het vwo. De keuze voor een praktijkgericht vak moet niet onbedoeld een belemmering opleveren voor een eventuele doorstroom naar het vwo. Ook bij de doorstroom vanuit het vmbo naar het havo heeft het gevolgen. Het praktijkgerichte vak in de kleine variant van 120 SLU is uitgesloten als extra vak waarmee de doorstroom naar het havo niet kan worden geweigerd, en ook de grote variant geeft de vmbo -gl leerling geen recht op doorstroom. Het is met al deze gevolgen en voorwaarden dan ook erg belangrijk dat leerlingen en ouders tijdig, in ieder geval in jaar 3, geïnformeerd worden over de inhoud, studielast en implicaties van deze praktijkgerichte vakken. Deze informatie moet transparant en compleet zijn en laagdrempelig beschikbaar voor alle ouders en leerlingen.